

ZDRAVI GRAD

Vukovarska 65, H21000 Split, Hrvatska
Tel. 00385 21 540 630, Fax. 00385 21 540 631
E-mail: ured@zdravigrad.hr
Web: www.zdravigrad.hr

GODIŠNJE IZVJEŠĆE **za 2013. godinu**

Split, 10. siječnja 2014.

Uvod

Tijekom 2013. godine nastavili smo širiti suradnju i partnerstva s uglednim institucijama iz Hrvatske i svijeta, pa Udruga danas postaje prepoznatljiva kao kvalitetan partner za razvojne projekte. Uslijed toga, sudjelovali smo u velikom broju partnerskih inicijativa na nacionalnoj i međunarodnoj razini s desetak prijavljenih projekata, kao i pokrenutim inicijativama kojima se promiče samoodrživost (pružanje projektnih i razvojnih usluga trećim pravnim osobama te razvoj obrazovnih programa za tržište).

Udruga Zdravi grad je tijekom 2013. godine napravila značajne iskorake prema stvaranju platforme za nastavak internacionalizacije svojega djelovanja. Nastavljena je izvanredna dugogodišnja suradnja s *George Mateljan Foundation for the World's Healthiest Foods*, Seattle, Washington, SAD. Postali smo dio europske mreže za prevenciju i liječenje depresije (EDA), u suradnji s kojom organiziramo tjedan borbe protiv depresije u listopadu svake godine u Hrvatskoj. Preveli smo i redovno ažuriramo web stranicu udruge na engleskom jeziku (www.zdravigrad.hr).

Tijekom lipnja nas je posjetio Lino Stanchich, jedan od vodećih svjetskih stručnjaka na području makrobiotike, koji je održao predavanja na temu *Hrana kao lijek* u Splitu i Makarskoj, te seminar, radionicu i savjetovanja o navedenoj tematici u Splitu.

Udruga je tijekom 2013. godine nastavila svoje aktivnosti u Radnoj skupini za pripremu i provedbu projekata u okviru Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Splitsko-dalmatinske županije. Nastavljeno je umrežavanje na nacionalnoj razini, posebice unutar programa promicanja zapošljavanja u kojima nastojimo povezati javni, privatni i civilni sektor kako bi obrazovnu ponudu i nastojanja uskladili s potrebama vrlo promjenjivog globalnog tržišta rada. Uspješna je suradnja nastavljena s fakultetima. Uz suradnju sa stručnjacima Medicinskih fakulteta sudjelovali smo u promoviranju i postavljanju defibrilatora unutar projekta *Živi bili!*, a uspostavili smo suradnju i s Filozofskim fakultetom u Splitu čijim studentima održavamo predavanja o tematici civilnog društva i održivog razvoja. Znanstvenu usmjerenost udruge potvrđuje i veći broj članaka koji su objavili članovi udruge, kao i sudjelovanja te izlaganja na stručno-znanstvenoj konferenciji o održivom razvoju ruralnih krajeva u Gospiću i ljetnoj školi unapređenja zdravlja u Motovunu.

Kao i prethodnih godina, povodom Dana planete Zemlje u drugoj polovini travnja održani su otvoreni dani udruge. Izveden je čitav niz javnih predavanja kao i javno predstavljanje knjige priručnika *Mršavljenje bez dijete* i *Mediteranske najzdravije namirnice svijeta 1*.

Održana su i javna predstavljanja hrvatskog izdanja knjige autora Geoga Mateljana *Mršavljenje bez dijete* na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“, Medicinskom fakultetu u Splitu, Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu i Nastavnom zavodu za javno zdravstvo SDŽ.

Nastavljene su i proširene naše aktivnosti u općini Lećevica. Uređene su i obilježene eko staze Zeleni gaj i Pišteti u Radošiću, te dio staze Gornji Matasi – bunari Rajčica, a završen je i prvi dio trogodišnjeg programa Zaštite i revitalizacije drevnih bunara Žuželj.

Naš trogodišnji program *Put zdravlja – Zdravkići i Bolkići* uspješno je završila prva generacija učenika OŠ „Dobri“, a započeo je novi četverogodišnji program.

Nastavljena je uspješna suradnja s *Društvom multiple skleroze* iz Splita. Za članove Društva održan je ciklus od šest predavanja i radionica pod nazivom Put zdravlja, prilagođen njihovim potrebama.

Udruga je zaposlila dva mlada diplomirana sociologa čija je akademska i znanstvena izvrsnost potvrđena njihovim višestrukim dekanskim nagradama, učestalom suradnjom s renomiranim stručnjacima, istraživanjima i objavljivanjem radova.

Podrška Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva i prošle je godine uvelike pripomogla radu Udruge. Od Grada Splita smo dobili preostali dio prostora koji je u jako lošem stanju. Tijekom 2013. godine izvršili smo nužnu sanaciju vanjskog zida koji je vlažio, ali ga zbog nedostatka sredstava još ga nismo uspjeli urediti i privesti svrsi.

Sa Splitsko-dalmatinskom županijom smo partneri na projektu LPZ-a SDŽ, a prijavili smo i nove projektne prijedloge. Uz podršku Splitsko-dalmatinske proveli smo projektoplovne edukacije u splitskim osnovnim školama kako bi učenike educirali o nužnosti projektnog razmišljanja u suvremenom svijetu izloženom čestim promjenama kako bi potaknuli njihovo permanentno proaktivno djelovanje.

U nastavku donosimo detaljniji pregled najvažnijih programa i projekata te njihovih aktivnosti tijekom 2013. godine.

Programi i projekti

PROJEKT ESENSEE

Uspješno je završen projekt ESENSEE – od strane EU prihvaćeno je završno narativno i financijsko izvješće. Projekt je jedan od najbolje ocijenjenih na natječaju IPA Društveno-gospodarska suradnja, a uključio je uspostavu međunarodne mreže, društvene akademije te inkubatora za projekte održivog razvoja. Riječ je o jednom od najvećih i najambicioznijih razvojnih projekata koje je EU odobrila nekoj hrvatskoj udruzi kao vodećoj organizaciji i jedan je od ključnih programskih doprinosa realizaciji strategije Europa 2020 na cjelokupnom IPA području.

ZDRAVO HRVATSKA

Slijedom širenja djelovanja udruge Zdravi grad na nacionalnu razinu, uz mnogo volonterskog rada i pomoć stalnih suradnika, pripremljen je tisak drugog broja Glasila „Zdravo Hrvatska“. Kroz glasilo se promiču primjeri dobre prakse i isključivo pozitivne inicijative usmjerene zdravom i održivom razvoju. Dogovorena je distribucija u većim gradovima (Zagreb, Split, Osijek, Rijeka, Dubrovnik i Čakovec) na mjestima cirkulacije velikog broja ljudi (knjižnice, bolnice, kolodvori, fakulteti itd.).

PROGRAM „PUT ZDRAVLJA“

Tijekom 2013. godine provodili smo naše stalne aktivnosti: javna predavanja, seminare, radionice kuhanja, izleti u prirodu i *Do in* vježbe.

Kao i prethodnih godina, povodom Dana planete Zemlje u drugoj polovini travnja održani su otvoreni dani udruge pod nazivom *Holistički pristup prirodi i zdravlju*. Izveden je čitav niz javnih predavanja kao i javno predstavljanje knjiga *Mršavljenje bez dijete* i *Mediterranske najzdravije namirnice svijeta I*.

Naš trogodišnji program *Put zdravlja – Zdravkići i Bolkići* uspješno je završila prva generacija učenika OŠ „Dobri“. Zajedno smo učili kako svojim svakodnevnim malim navikama utječemo na svoje zdravlje. Družili smo se s djecom iz dva razreda. Pratili smo ih u drugom, trećem i četvrtom razredu. Započeo je novi, sada četverogodišnji program, za učenike prvog razreda. U suradnji sa znanstvenim suradnikom dr. sc. Nevenom Duvnjakom, Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“, radimo i znanstvenu evaluaciju programa. Kao rezultat dugogodišnje suradnje s organizacijom Great Life Global, Asheville, North Caroline, USA, u lipnju nas je posjetio Lino Stanchich, jedan od vodećih svjetskih stručnjaka na području makrobiotike. Tijekom desetodnevnog druženja održao je javna predavanja na temu *Hrana kao lijek* u Splitu i Makarskoj, te seminar, radionicu i savjetovanja kako osnažiti i ojačati našu prirodnu energiju, kontrolirati tjelesnu težinu, postići psihofizičku snagu i spriječiti bolesti.

Nastavljena je uspješna suradnja s Društvom multiple skleroze iz Splita. Za članove Društva održan je ciklus od šest predavanja i radionica pod nazivom Put zdravlja, prilagođen njihovim potrebama.

CENTAR IZVRSNOSTI GEORGE MATELJAN

U 2013. godini smo nastavili pružati pouzdane, objektivne i praktične informacije nezavisnih znanstvenih istraživanja indeksiranih na *Pub Med* prema kojima je mediteranska prehrana najzdravija prehrana na svijetu. U prilog tome izdali smo hrvatsko izdanje knjige autora Georga Mateljana *Mršavljenje bez dijete* i održali javna predstavljanja na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“, Medicinskom fakultetu u Splitu, Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu i Nastavnom zavodu za javno zdravstvo SDŽ.

U suradnji sa Slobodnom Dalmacijom iz knjige *Najzdravije namirnice svijeta*, izdali smo prvi sažetak *Mediteranske najzdravije namirnice svijeta* i pripremili drugi sažetak za izdavanje. Cilj je informacije učiniti dostupnima što širem krugu stanovništva. Daljnji snažni poticaj u provođenju naših aktivnosti u popularizaciji utjecaja mediteranske prehrane na zdravlje predstavlja i uvrštenje mediteranske prehrane na UNESCO-ovu Reprezentativnu listu svjetske nematerijalne baštine.

Na našoj web stranici www.zdravigrad.hr donosimo namirnicu tjedna s blagodatima za zdravlje i receptom za najzdraviji način kuhanja uz najbolji prirodni okus.

IPA ADRIATICA

Kroz program *Adriatic IPA Cross Border cooperation 2007-2013* u rujnu 2012. započeli smo projekt *Adriatic Welfare Mix*. Ukupna vrijednost projekta iznosi 2,712,220.00 €. Projektom se nastoji približiti učinkovitost sustava socijalne skrbi pretpriступnih zemalja standardu EU. Projekt će trajati tri godine – do kolovoza 2015. Partnere sačinjava ukupno deset organizacija iz Albanije, Italije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, među kojima smo jedina organizacija iz Hrvatske. Nositelj projekta je općina Tirana.

Cilj je projekta stvoriti prikladan i inovativan regulatorni okvir za lokalni sustav socijalne skrbi, povećati učinkovitost socijalnih usluga kroz javno-privatno partnerstvo kao i veću uključenost privatnih pružatelja usluga (profitnih i neprofitnih), pokrenuti i podržati socijalno poduzetništvo kroz uspostavu 2-3 socijalna poduzeća u Tirani i ponudu profesionalne obuke s naglaskom na mlade u nepovoljnom položaju (siromašni, OSI, mladi koji su isključeni iz sustava, žrtve trgovine ljudima, mladi s kriminalnim dosjeom itd.) te uspostaviti jadranski društveni (socijalni) opservatorij koji će djelovati zajedno s državnim tijelima u unapređenju analize i izgradnje socijalnih politika.

Tijekom 2013. godine nastavljen je rad na projektu. Sve aktivnosti se odvijaju predviđenom dinamikom. U svibnju je održano događanje *Social Welfare Day* u Tirani, na kojem je predstavljena analiza potreba socijalnih usluga u Albaniji. Organiziran je sastanak Upravnog odbora na kojem su dogovorene buduće aktivnosti. U kolovozu je održana međunarodna radionica *Tržište rada u Jadranskoj makroregiji – uloga srednjoškolskog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja*. Održan je sastanak drugi Upravnog odbora. U prosincu je organiziran okrugli stol u Sarajevu na temu *Procjena i evaluacija tržišta rada u Bosni i Hercegovini*. Tom prilikom je održan treći sastanak Upravnog odbora gdje su dogovorene buduće aktivnosti te idući sastanak koji će biti održan u Splitu. Uspostavljen je Jadranski opservatorij koji će djelovati zajedno s državnim tijelima u unapređenju analize i izgradnje socijalnih politika. Zdravi grad je započeo istraživanje na temu socijalnih politika, čiji će krajnji rezultat biti analiza i prezentacija rezultata anketnih upitnika na istu temu koji će bit

provedeni unutar stotinjak organizacija u svim partnerskim državama (20-30 u svakoj zemlji).

PROGRAM "RURALNI RAZVOJ RADOŠIĆA, OPĆINA LEĆEVICA"

Završene su aktivnosti (snimanje postojećeg stanja, čišćenje i uređenje prostora, izrada dokumentacije) predviđene za 2013. godinu na trogodišnjem Projektu *Zaštita, obnova, prezentacija i promocija drevnih bunara Žuželj*, koji je odobren od Ministarstva kulture u okviru *Programa financiranja zaštite kulturnih dobara za razdoblje 2013.-2015. godine*.

Nastavljen je rad na projektu uređenja eko etno staza na području općine Lećevica. Uređene su još dvije staze u Radošiću, te djelomično eko etno staza Gornji Matasi – bunari Rajčica. Radove na projektu su obavili volonteri udruge i jedna zaposlena osoba preko HZZ-a kroz program Javnih radova.

LOKALNO PARTNERSTVO ZA ZAPOŠLJAVANJE

Zdravi grad je sudjelovao u uspostavi i koordinaciji Lokalnog partnerstva za zapošljavanje (LPZ) Splitsko-dalmatinske županije kroz Radnu skupinu za pripremu projekata u okviru koje su pripremljena tri, a za financiranje odobren jedan EU projekt.

Potpisan je ugovor i počelo je provođenje projekta *Local Partnership(s) for Employment Social Innovation, Development and Education Cluster*. Ciljna skupina projekta su tijela LPZ-a (predsjednik, upravni odbor, članovi tehničkog tajništva i članovi tematskih radnih skupina), osoblje i korisnici organizacija te institucija – članovi LPZ Splitsko-dalmatinske županije. Ukupna vrijednost projekta je 32.033,00 eura, a trajanje osamnaest mjeseci.

JADRANSKO – JONSKI PROJEKT

Udruga Zdravi grad je partner u projektu međunarodnog Foruma jadranskih i jonskih gospodarskih komora pod nazivom *Inovativne vještine i kompetencije za poduzetnike* u cilju promicanja novog održivog turizma na jadranskom i jonskom području. Cilj projekta je *bottom-up* pristupom, od iznajmljivača prema turistima, prikupiti informacije o značajkama lokalnih ponuditelja koji se, usto, nalaze izvan većih gradova, kako u Hrvatskoj, tako i u nizu drugih zemalja.

Korisniku koji će posjetiti <http://www.globeinside.com/eu/en/> (u izradi) bit će ponuđene različite informacije o turističkim kapacitetima i sadržajima, prikupljene kroz aktivnosti projekta. Na ovaj će način naši pojedini turistički subjekti postati dio međunarodne ponude s ciljem razvoja netipičnih oblika turizma, posve besplatno. U svibnju je održan *Međunarodni forum jadransko-jonskih gospodarskih komora* na kojem su sudjelovali partneri u projektu.

3 ZA: ZAJEDNO ZA ZAPOŠLJAVANJE

Zajedno s Centrom za unaprjeđenje zdravlja na radu Medicinskog fakulteta u Zagrebu, Zdravi grad je pokrenuo projekt poticanja zapošljavanja u našoj zemlji kojim se nastoji potaknuti suradnja države, lokalnih samouprava, poslodavaca, građana i civilnog društva te proširiti projektne ideje i aktivnosti među svima zainteresiranima koji žele doprinijeti ovom gorućem i dugotrajnom problemu. Projektne aktivnosti potiču zapošljavanje na tri razine: 1. poticanjem

projektog razmišljanja od najmlađe do odrasle dobi s ciljem poboljšavanja mogućnosti na tržištu rada; 2. osmišljavanjem i provođenjem programa za obrazovanje odraslih u svrhu usklađivanja obrazovnog sustava s promjenjivim prilikama na tržištu rada; 3. osmišljavanjem internetske stranice koja će dionicima i korisnicima programa pružati redovite informacije o zapošljavanju, obrazovanju i usavršavanju, kao i omogućiti razmjenu kontakata te dijeljenje iskustava.

GREEN AND WHITE SKILLS FOR NEW JOBS

Zdravi grad je vodeći partner na europskom projektu *Green and White Skills for new jobs* kojim se nastoji uhvatiti u koštac s problemom opadanja razine zapošljavanja u Splitsko-dalmatinskoj županiji unapređivanjem prenosivosti dobre prakse, inovativnim pristupima i učinkovitom suradnjom. Specifični cilj projekta je razvoj najmanje 6 nastavnih planova i programa koji će biti usmjereni na odgovarajuće zahtjeve tržišta te usklađeni s najnovijim preporukama Europske unije, a ponajprije strategijom *Europa 2020* za pametno, održivo i uključivo gospodarstvo u Republici Hrvatskoj.

Potpisan je ugovor s Europskom komisijom i započele su pripreme za aktivnosti koje će biti poduzete tijekom 2014. godine. Ukupna vrijednost projekta je 180.819,80 eura, a trajanje je 12 mjeseci.

Zaključak

Iako je 2012. godina bila iznimno iscrpljujuća u financijskom smislu, tijekom 2013. godine udruga Zdravi grad ostvarila je postavljene ciljeve i zadatke. Uspjeli smo educirati i zaposliti dva volontera, čime smo nastavili kreirati uvjete zapošljavanja mladih obrazovanih ljudi. Uspostavili smo djelotvorna partnerstva i poznanstva u hrvatskoj i inozemstvu koja znatno pridonose kvaliteti rada. Nezaobilazna je učinkovita suradnja s lokalnom i regionalnom samoupravom te ministarstvima. Redovito objavljujemo stručne i znanstvene radove o cjelovitom zdravlju i održivom razvoju i izlažemo na predavanjima i konferencijama. Nadalje, prijavili smo sedam projektnih prijedloga na natječaje Europske unije te četiri na hrvatske natječaje. Njih sedam se nalazi u postupku ocjenjivanja, a rezultati će biti poznati do kraja tekuće godine. Projektima se nastoji potaknuti boljitak hrvatskog društva, bilo kroz edukaciju i kampanje promicanja svijesti, bilo kroz opremanje različitih pravnih osoba (učilišta, škole, vatrogasci, komunalne službe itd.). Svi prijavljeni prijedlozi imaju dugoročnu komponentu čija je nadogradnja zamišljena kroz sveobuhvatno djelovanje udruge.